

ՄԻՒՆԱՏԻՅԵ ԷՐՃԻՅԱՍ

ՐԷՍԱԼԷՅԻ ՏԵՎՐԻՅԵ

ԻԼՄԻՅԵ. ՍԱՆԱԹԻՅԵ. ԱՏԱՊԻՅԵ ՎԵ ՍԱՅԻՐԵ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

1859

ԲԻՍԱԼԷ 11

ԷԼՄԱՍ

ԷԼՄԱՍ տէնիլէն մատէն, հէման տիւնէանըն հէր պիր Թարաֆընտա Թա-
նըմը պիր շէյ տիր : Տիւնէատէ շիմտի-
յէ գատար ֆարգ ու ֆէհմ ոլունմուշ օ-
լան մատէնըն հէմ էն գըյոլէթիսի տիր
վէ հէմտէ էն սէրթի : Էլմաս հէր պիր
ճիսմին իւզէրինէ չիզէի չիզէ պիր, լա-
քին էլմասըն իւզէրինէ հիչ պիր ճիսմ
իլէ չիզէի չիզէի մէզ, վէ պու սէպէպէ
մէպի, էլմասըն իւզէրինէ ֆասէթալէր
իլէնիլպիսիլէ պիլիլէրէ Թոխալ օլունմագ
իլին, էինէ քէնտի ինձէ Թօզունտան
պաշգա հիչ պիր չարէ պուլունամալը
տըր : Էլմասըն ալէսսէվիյէ րէնքսիզ,
էանի պէյազ կիպի օլուրլար իսէ տէ, սա-
րըսը, էէշիլէ, մաիսի, գըրմըզըսը, վէ
հաթթա սիյահը տաիսի պուլունուր, վէ
էն գիյատէ գըյոլէթու Թուլունանը, լէ-
քէտէն արի պէյազ էլմաս օլուպ, ֆէ-
զաթ նատիրաթաէն րասթ կէլտիկի իլին
սիյահը տաիսի բէք միւլթալէր տիր :

Տիւնէատէ, նէ գատար էանա պի-
լը, հալա, կազ, վէ մատէնիյաթ վար
իսէ, ճիւմէսինէ քէօմիւր ճիսի տէնիլը.
վէ իլմի քիմէաձէ, էլմաս տաիսի ասը
շէօմիւր սըրասընտա Թուլունուր տուր :

Չիւնքի էլմաս տաիսի, քէնտույէ մախուս
օլան տ րէճէտէ սըճագըզը պուլունուր
հալտէ, էանլպ քիւլ օլուր :

Էլմաս, գէմանը էվայի տէն պէրու,
չինտիսթան Թարաֆընտա, միգա
ճիսի տէնիլէն գաթմէրլի Թաշլար, վէ
գուլմ ճիսի Թաշլար իլինտէն չըգըպ, ա-
լէսսէվիյէ, սուլար իլէ սիւրիւքլէնիպ տէ
րէլէրէ վէ օվալարա կէլմիշ չազըլար վէ
գուլար իլինտէ, ալթունլար վէ բլաթին-
լէր բարչալարը, վէ տահա սայիր մատէնի-
յաթլէր պուլունան էերլէրտէ պուլու-
նուր : Ֆէգաթ, էլմաս պուլունուր
հալինտէ, էիւզինտէ պիր նէվի Թօբ-
րագտէն գապուղու պուլունուպ, ապա
բարլամատընտան, Թանըմասը բէք
կիւճ տիր : վէ անձագ եղգայարագ
էիւզինտէքի գապուգտան մէյտանէ չը-
գարըմաղէ միւլթաձ տըր :

Էվլէլլէրի, հէր նէ գատար էալը-
նըզ չինտիսթան ճիւլարլարնտան էլմաս
չըգար իտի իսէ տէ, օն սէքիլինձի տէվ-
րին պէտայէթինտէն պէրու, Ամերիգա-
նըն Պրոգիլէա գըլթասընտա, վէ 1829
սէնէսինտէն պէրու իսէ, Բոսիա Թօբ-
րաղընտա, Սիպիր տէնիլէն սօղուր :

վերոտե տախի զուհուրե կելմէյէ պաշա-
մը տըր . ֆէգաթ հէր հալտէ , շինտիս-
թանըն էլմասը , տիկերլէրինէ միւրաճ-
ճահ սայըլմագտէ տիր :

Իշմասըն իրիսի նատիրէն պուլուն-
տուղունտան , իրի էլմաս ուֆաղընա նէ-
զարէն , աշըրը տերէճէլէրտէ գըլմէթ տէ-
յէր . մէսէլա պիր պուլղտայ պիւյիւքլիւ-
յիւնտէ պիր էլմաս , 500 զուռուշ իտէր
տէյու գըլաս օլունմուշ օլտա , իքի պուլղ-
տայ աղըրլըղընտա օլտուգտա , 1000 զու-
ռուշ գըլմէթ տէյմէսիլաղըմ կելմէյուլա ,
իլլա պէշ պին , օն պին զուռուշ գըլմէթ
իլէ սաթըլմասը աշիքէար տըր . վէ հաթ-
թա , եիկիրմի պուլղտայ աղըրլըղընտա պիր
պըրլանթի թաշ , բէք թէմիլ օլտուղու-
սուրէթտէ , իքի իւղ պին զուռուշ գա-
տար գըլմէթ պուլլապիլմէքտէ տիր :

Ը իմտիյէ գատար պուլունտան էլ-
մասըր իշինտէ , 400 պուլղտայտան զիյա-
տէ բէք թէմիլ վէ լէքէսիլ ճինս էլմաս
պուլունտամմըլ տըր : Կերջի պուլ կիւնքի
կիւն տիւնէատէ բէք մէշհուր օլարապ ալ-
թըր առէտ թաշ թանըլապ , պիրինճիսի
շինտիսթանտէ , Ակրա էյալէթինտէ
2600 պուլղտայ . վէ եինէ շինտիսթան-
նըն Սաթթան փատիշահընտա 1500
պուլղտայ , Մօղոլ փատիշահընտա 1200
պուլղտայ , Բուսիա գրալընտա 800 պուլղ-
տայ , Նէմէն գրալընտա 500 պուլղտայ ,
վէ Ֆրանսըլ գրալընտա 500 պուլղտայ
գատար աղըրլըղընտա մէշհուր էլմաս-
լէր կէօրիւլմէքտէ իսէլէր տէ , իշլէրին-
տէն պուլ կիւնքի կիւն , էն զիյատէ թէ-
միլ պիւյիւքլիսի վէ գըլմէթլիսի , Ֆրանս-
սըլ գրալընտաքի սայըլմագտէ , վէ օլ
թաշըն իսմինէ տախի (լըրէթան) թէս-
միյէ օլունմագտէ տիր : Չիւնքի մէղ-
պուր թաշըն աղըրլըղը , գաթէն 1600
պուլղտայտէն զիյատէճէ օլուպ , ֆէգաթ
իքի սէնէ գատար իշլէնիլմէսինէ չալըլը-
մըլ օլտուղունտան , հէր նէ գատար գա-
թինտէ , շիմտիքի ագճէ հիստպընճա ,
հէման 38,000 քէսէ ագճէյէ սաթըն ալըն-
մըլ իսէ տէ , պատէհու 60 պին քէսէ ագ-
ճէտէն թէճաուղ գըլմէթ պիւյիւքլիսի տիր :

Կերջի , սիւսէ տայիր էշէպլէրին էն
գըլմէթլուսու էլմաս պուլունպուլղունտան

նիչէ միլլէթլէր միսիլիւ , պիլղիմ նիչէ
տուտուլարմըլ տախի , էլմասլէր իշլին-
տէ , էլմասլէր կիպի բարլամագ արզու-
սիլլէ եանըպ քիւլ օլմագտէն խալի տէ-
յիլլէր իսէ տէ , ագլ ու ֆիքըրլէրինի էլ-
մասլար կիպի , իլմ ու մալիւմաթ չարիսընա
վիրէրէք , բարլամըլ բարլասալար , հէմ
ինտէլ թանղըր վէ հէմ տէ պէյն էլ պէ-
շէրան , տահա զիյատէ մէրղուպի ու մէմ-
տուհէ սայըլմագլէրի պիլ իշթիպահ
տըր

ԱՅԳԱՅԻՆ

Իգտէմճէ պահարը կէշտիկիմիլ
բանասէր նամ էրմէնիճէ քիթապլին իշլին-
տէ , Ֆրանսըլ լիսանընտան թէրճիւմէ օ-
լունմուշ շու աթիտէ քիւրիլայէթի զարի-
պէյի օգուրուլ :

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱՆՈՒԿ ՕՂՈՒ

« Պու եագընլարտա , տաթլարըմըլ-
տան պիրիսինին հիւմէթի օլարապ , 1828
սէնէսինտէ փարիստէ թապ օլունմուշ ,
վէ Եանէալէ վէշէր Աւի Բաշաննի վէ
Գալմագաթ Թաէր Բաշաննի սարաֆը Մար-
նուշ Օղու Կարապէտին Էալի , իսմին-
մինտէ , էլլիմիլլէ պիր Ֆրանսըլճա ըիսալէ
կէշմիլ տիր : Ֆրանսա գրալ մէշլիսի ա-
վօգաթը պուլունտան Տիւրքլանթինին թէէ-
լիֆի օլուպ , վէ էլլի գառար եաքըագտան
միւրէթթէպ պուլունտարապ , քի մէկլի
թէրճիւմէսի շու սիյագտէ տիր :

1755 սէնէսինտէ , Ամասիա զէրլին-
տէ պիր զէնկին վէ քիպար ֆամիլէատէն
Կարապէտ տիւնէայէ կէլէրէք վէ թա
սիննի սապավէթինտէ , ալսը ու իթա-
ճէ օլան մէյլան ու մէհարէթինի կէօս-
թէրէրէք , օն էէտի եաշընա դատէմ
պատըգտա , բէտէրինին պիւթիւն իշլէ-
րինի իտարէ իյլէմէկէ միւրթէտիր օ-
լուր :

Մէրգում եիկիրմի եաշընտա թօ-
գատը Յաիօբուն գըլը իլէ թէգէվիլճա
իլլէյուլա , իւշ նէֆէրտէ կիլստ սահիպի

օլտուգտան սօնրա , իշէրինին իգթիզա-
սրնտան , իսթանսօլա կէլմէկէ մէճսուր
օլուր : Վէ իսթանսօլա թօրօս իսմին-
տէ պիր ատէմ իլէ շէրիբ օլարապ , վէ
քէնտի իքի պիրատէրլէրին Հօճասլէյէ
իրսալ իտէրէք , պիր սուրէթի դարիպէ-
տէ իգպալ իւզրէ ախզ ու իթա իճրասը
նա միւտավէմէթ իտէր . Վէ երկիրմի
մէնէ գատար նիլէ կէմիլէր տօլտուրարապ
Բուսիայա վէ Գորրմ ճանիպինէ էնվաի
մաթալէր իրսալ իյլէտիլտէն պաշգա ,
պիր չօգ բաշալարա , վէ խուսուսիյլէ
թաճիր բաշայա վէ Տէբէ տէլէնլի Ալի
բաշայէ սարաֆըզ իտէրէք , քիւլլիյէթլու
զէնկիլիլք բէյտա իտէր իսէտէ , պիչարէ-
նին իւզէրինէ պիր տէֆա ֆէլաքէթլէր
իւթ իւթի կէլմէյէ պաշալատըղնտան ,
քիւլլի մալ ու միլլի վէ նուֆուզ ու րա-
հաթը , մահվ օլուպ կիտէր :

(Կս տօգուզունճու ասրն իպթի-
տալէրինտէ , Սուլթան Սէլիմն նիգամը
ճէտիտին իհտասընա թէշէպպիւս իյլէ-
տիկի էճիլտէն , Անաթօլու վալիլէրին-
տէն մէշհուր Չաբան օլունուն ըէֆի լի-
վայը իսէան իյլէմէսինտէ , մէրգումուն
ճէգասը վիրիլմէք իւզրէ , հիւքիումէթ
թարաֆընտան , մայլէթինտէ եիւզ պին
ասաքիրի շահանէտէն միւրէթ թէպ պիր
օրտու իլէ , թաճիր բաշա իրսալ օլունուր
իսէտէ , ֆէլէք միւսաստէ իյլէմէտիկին-
տէն , թաճիր բաշա եէնիլէրէք , վէ իս-
թանսօլա տախի տէօնմէյէ խէվֆ իտէ-
րէք , Բուսիա թօքրաղընա իլթիճա իյլէ-
մէսինտէ , սարաֆը պուլունան Վարապետ ,
ասլա քէնտուլի ունութմայուպ , իլլա լա-
զըմ կէլտիկի գատար , գարնտաշարը վա-
սէթասըլլա , իանէյի նագտիյէյէ տէվամ
իտէր : Վէ 1806 սէնէսինտէ Սուլթան
Մուսթաֆանն թաճա ճիւլուս իյլէմէ-
սինտէ , եէնիլէրիլէրին իսթիտասըլլա ,
թաճիր բաշանն իլթաղընա ֆէրմանը շա-
հանէ սուտուր պուլորուլմասընտա , քէյ-
ֆիյէթ Տանիմարգա սէֆիրինէ իհալէ ,
վէ մէրգում թարաֆընտան տախի , իճա-
պը հալ Վարապետին էլիյլէ իճրայէ դօ-
նուլմասընա գարար վիրիլտիկինտէն ,
թաճիր բաշայը կէթիւրմէք իւզրէ հաղըր
օլունան կէմիյէ , մալ եիւքէթիպ կէօ-

թիւրմէկէ տախի , հէր նէ գատար օլ-
վագթտէ տէվլէթի Ալիյէ իլէ Բուսիա
տէվլէթի պէյնինտէ մէվճուտ պուլունան
մուհարէպէ սէպէպինտէն մէմնուաթտէն
իքէն , րուսաթ թաճալ իտէր իսէ-
տէ , քէյֆիյէթ պիր գաշ թիւճա-
րն ֆիթնէլիկինտէն նաշի , հիւքիումէ-
թին մալիումու օլարապ , Վարապետին
գաթլինէ չիւքմ օլունտուղունտան , մէր-
գում Տանիմարգա սէֆարէթիւնէսինէ
իլթիճա իյլէյուպ , վէ չօլուգ չօճուզու
իսէ Անաթօլու թարաֆընա գալտըղըն-
տան , Վարապետին պիւթիւն վարիտա-
թը միրի թարաֆընտան զապթ ոճ թէկս-
խիր օլունուր : Ֆէգաթ թաճիր բաշա իս-
թանսօլա ալտէթ իյլէտիկինտէ , Վա-
րապետին գարնտաշէրինն ըէճալէրի
մուճպինճէ , միւշարիլէյհ վաալին իճրա-
սրնտա պուլունարապ , մէրգումուն հէմ
իլթաղըն չըգարթըր , վէ հէմտէ էվլէլէքի
բայէպինէ իրտիրիւր Վէ Սուլթան Մուս-
թաֆանն թաճաթը շահանէտէն նիւզու-
լինտէն սօնրա , Սուլթան Մահմուտ ճէն-
նէթ մէքէանն վաթթինտէ , Մուսթաֆա
պայրագատարն վասէթասըլլա , թաճիր
բաշա գաթլ օլունարապ , հաթթա Վա-
րապետտէն , թաճիր բաշանն քէնտուտէ
պուլունան ագճէսինն հիսապը , վէ տա-
խի պիղզաթ քէնտու վարիտաթը , միւշա-
րիլէյհ , Մուսթաֆա պայրագատար վէզիրէ
իւշ կիւնէ գատար թէսլիմ օլունմասըղը
հալտէ , գաթլ օլունաճաղը պէյան օլու-
նուր . վէ Վարապետին իսէ Բաշայէ պօր-
ճու օլմատրգտան պաշգա , ալաճաղը տա-
խի վար իքէն , քէնտուլի շաշըրպ , նէ իշ-
լէյէճէկին պիլմէզ իսէտէ , քիւլլի ճէրի-
մէ վիրէրէք , պիր գաշ տօսթլարըն թէ-
վաստութիյլէ , էօլիւմէն գուրթուլուր :

Ըրատէն ճիւզի վագթ կէշտիքտէ ,
Վարապետին տօսթու պուլունան Հաֆըզ
Ալի բաշա , գաբիտանը տէրեսըլք մէնէ-
տինն իրտիրտէ , Վարապետ մէրգումուն
րուսաթիլլէ պիր կէմիյէ մալ եիւքէ-
թէրէք , կիտիպ Բուսիատէ պուլունան պի-
րատէրլէրին կէօրմէք իւզրէ , պուլունուր
իսէտէ , քէյֆիյէթ պու տէֆա տախի
մէյտանն չըգարապ , վէ Բուսիա սէֆէրի
իսէ , հալէա պիլթմէմիշ պուլունարապ :

իբրինձի տէֆա օլտուղու թագտիրտէ պու տէֆա տախի Կարապետին գաթինէ ֆերման պուրուլտուլտա, մէրգում քէյ-ֆիյէթտէն պի խապէր օլարագ, կիտիպ պիրատէրլէրի իլէ կէօրիւշտիւքտէն սօն-րա, ֆամիլէասըն տախի կէօրէպիլէք արգուսիյէ, Ամասիա թարաֆընա եօճու օլուպ, վէ Սինապէ վասըլ օլտուղտա, մահալլի մէզպուրտէ պուլունան բաշատէն թէվլըֆ օլունտուղունտան, իբի եիւզ քէսէ ագձէ վիրլէք, մէրգումուն էլլին-տէն գուրթուլուպ, ֆամիլէասըն կէօր-մէք սէվտասընտան տախի մահրում գա-լարագ, տէֆատէն կէմիյէ լաքիպէն Գը-րըմ ճանիպինէ ըէհրէվան օլուր իսէտէ, էսնայի ըահտէ, կէմինին գաբիտանընըն ատիյի զաննա զահիպ պիրլէ, վէ նիյէթի շէրիլէյէ սիւլուք իլէ, եա պիւթիւն նազտ ու էմլաքին պանա վիրիւսին, եա-տա շու տէնիզտէ քի պալըզարա պիր եէմ օլուրսուն տէյու, կէօսթէրտիկի թէհտիտաթտէն նաշի, պիշարէ Կարա-պետ պիր բուլա միւհթաճ պուլունտու-ղու սուրէթտէ, Օտէսայէ վասըլ օլուպ, վէ օրատա պիր չօզ վագթ տախի քէյֆ-սիզլիք չէքիպ ֆէլէյին պիր էյլէնձէսի օլուր իսէտէ, էինէ ասլա քէնտույէ պիր ֆիւ-թուր ու եէյիս կէթիւմէքսիզլին, վագ-թիյէ խըտմէթ իթմիշ պուլունտուղու, Եանեալը մէհհուր Ալի բաշանըն եանը-նա կիթմէկէ գարարկիր օլուր: Ալի բա-շա կիպի պիր զալըմ ատէմ, մէրգումուն հիւսնի մուհապպէթ իւզըն գապուլ պիր-լէ, քէնտույէ սարաֆ իլէտիքտէն, վէ նիլէ ատէմլէր հագգընտա իյլէտիկի ըէ-ճալէրէ ինայէթէն, էօմրլէրին պախշ իյ-լէտիքտէն պաշգա, պիզգաթ Կարապե-տին քէնտի իթլաղըն տախի չըգարթմա-ղէ հիւմմէթ իյլէտիկինտէն, Կարապետ տէֆաթէն խթանպօլա ալտէթ իյլէ-յուպ, էվլէլէր շէրիլէյէ պերապէր եէ-նի պաշտան ախոզ ու իթայէ կիրիշիւր ի-սէտէ, արթըգ ֆէլէյին ֆէլաքէթլէրի պիրի պիրինի գօվա պարագ, պիշարէ Կարապետ իլին ըահաթ եիւզիւ կէօրմէք հարամ օլմուշ իլիպ պուլունտուղունտան, օլ վագթլէրտէ վուզու պուլան մէհհուր Մօսկա եանկընընտա, քիւլլիյէթլու մալի

աթէշէ եանըպ քիւլ օլտուղտան պաշգա, Ալի բաշանըն տախի ինֆիսալի հալի իւս-թէ կէլտիկինտէն, իւշիւնձիւ տէֆա օլա-րագ Կարապետին գաթինէ ֆերման օլու-նուպ, վէ շէրիլէր թօրօս ասըլըր իսէտէ, Կարապետ պիր թագրիպ ինկիլիզ սէֆա-րէթ խանէսինէ իլթիճա պիրլէ, սագալընը պըյըղընը թիրաշ իտէրէք, թէպտիլ գը-յաֆէթ սիւր գաշ կիւնտէն սօնրա Օտէ-սայէֆիրարէ միւսարաաթ իտէր:

Վէ մէրգում արթըգ վաթանը աս-լիյէսին թէրք իյլէմէկէ մէճպուր օլուպ, վէ գարնտաշէրի տախի ֆամիլէալէրի թա-րաֆլարընա կիթմիշ պուլունտուպ, վէ եա-նան մալլէրի իլին Բուսիա տէվլէթինտէն իսէ հիշ պիր չէյ ալամատըղընտան, եալը-նըզ պիր ալաճաղըսընտան ալմըշ օլտուղու ալթը պին ֆրանգա մալլիք օլտուղու հալտէ, էվթօթատա գալմաղէ նիյէթ պիրլէ, էօլա չըգըպ. Վարշալ, Պէրլին, Վէէննա, Համ պուրկ վէ լօնտրա մէմէքէթլէրինտէն կէշտիքտէն սօնրա, քէնտույի 1825 սէնէ-սինտէ ֆարիստէ պուլուր:

Վէ օլ գատար հատտըրգ հիսապ-սըզ վարիտաթընտան եանընտա գալմըշ օլուն պիր գաշ ղուրուշ իլէ, իթալեա պազարը տէնիլէն մահալտէ, գօգուլու շէյլէրէ տայիր պիր տիւքքեան ալըպ, ա-լեա քիւլլի հալին կէլինմէքտէ իքէն, գէ-վալլընը ֆէլէք օլ հալին քէզա գըսգան-տըղընտան, տիւքքեանը տախի եանըպ քիւլ օլարագ, շունճա տէվլէթ ու իզ-պալլէր իլինտէ պիր վագթ շան ու շէօհ-րէթ քէսպ իյլէմիշ, վէ եէթմիշ եաշըն-տա պիր իսթիյար ատէմ, աճ վէ թագ-սիր գալտըգտան պաշգա, ագշամ օլուպ, պաշընը պիր եաստըղա հաթթա գօյա պիլ-մէք իլին, պիր գուլպէճիք քիրատընա տախի իգթիտարը գալմատըղը էճիլտէն, գալտըրըմլար իւսթիւնտէ, թաշար իւ-զէրինտէ եաթըպ կիւնտիւզէրի պէքէ-մէկէ մէճպուր օլուր:

Վաքին, Ամուէն նամ ֆէնէրալ, մէր-գումուն հալինէ մէրհամէթէն, պաղը սի-յանէթլէր իլէտիքտէն պաշգա, հաթթա Պուլլար տէ բանօրամա սօգաղընտա պիր տէ տիւքքեանճըգ սաթըն ալարապ, վէ տէրունինէ պիրապ տգթարիյէ շէլէր

գոյարաց , Կարապետէ թէսլիմ իտէր ի սէտէ , հիբմէ թի խիւտա Կարապետին պուտէֆա տախի , թէճէլլիսի չարիւր ագսիւնէ տէվրան իյէտիկինտէն , զէվալլը Հալըն հագգընտա , Օսմանլը թիւթիւնիւ սաթմըշտըր տէյու իֆթիրա պիրլէ , մուհաքէմէյէ ճէլլը օլունտուգտա , օլ վագթին դագէթալէրինին սէյլէյիշինէ նէզարէն , պիչարէ իթթիյար , օլ գըրմըղը վէ ուզուն էնթարի արգասընտա , բիշլէրի եէրլէրէ սիւրիւնէրէք , պաշընտա քիշմիր շալընտան պիր սարըգ , սագալը օլմայուպ , սիյահ պըրգլարը , իհթիրամթէ շայան լէհճէսի , վէ հալալէթ իւզրէ կէօզլէրի օլտուղու հալտէ , պիլա ֆիւթուր վարըպ մուհաքէմէ եէրինտէ հազըր պուլունան սանտալլիյէյէ օթուրու վէրիր :

() Լ վագթլէրտէ փարիստէ պուլունան , Ասատուր Մըսըրլէան պիր իզմիրլի թիւճաք , վէ մէրգում Տիւբանթի աւօգաթըն թէստահհուպաթիյէ , վէ խուսուսիյէ , աւօգաթըն զայրէթիյէ , իֆթիրատէն գուրթուլուպ , վէ ճէրիմէտէն խէլաս օլտուգտան պաշգա , եինէ մէրգում աւօգաթըն մարիֆէթիյէ վէ հիւմմէթիյէ , պու վուդուաթը տէրճիյէյէն ըիսալէ եազըրլը պասըրլըպ , վէ ֆէլէքլէտէ Կարապետէ պիր մէտար օլմագ իւզրէ սաթըրմագտէ պուլունուր :

Տիւբանտի եազտըղը ըիսալէյէ , շուվէճիլէ խիթամ վլըմիշ տիր : « Էկերչի դագէթալէր վէ միւթէպլէր գաթլէր , Կարապետին պու չէքտիկի ֆէլաքէթլէրէ շէհատէթ իթմէսէլէր իտի , աճէպա սահիհմի տիր տէյերէք , նիչէ օգույան զաթլէրին շիւբհէ իտէպիլէճէկի աշիբեար իտի : Ֆէգաթ , հէր քէսէ իթմինանը գալպ վիրմէք իչին , պու եազսըրգլտըրմըղըն իչինտէ , եանըմըգտան իլապէ օլունմուշ հիչ պիր շէյ օլմատըգտան պաշգա , մէրգումուն պու դատար տէրտլէրէ էսիր օլարագ եաշայա պիլմէսի , պայիսի հայրէթիմիլ տախի օլմուշ իտուկի պէյան օլունուր :

Հաթթա տիւնեատէ ինսանը պաշըճա եաշատան իւմիտ օլտուղունտան , հալեա Կարապետին պիր կիւն կիտիպ , Եունանիսթան ատալարընըն պիրիսինէ ֆամիլեասընը կէթիւրիպ , տիւնեա կէօ

ղիւ իլէ կէօրմէք , էմէլի էղլէպինտէն տիր » . . .

Իշպու Կարապետին հիբեայէսին օլգումագտէ , վէ էօյլէ պիր տիւշիւնիւպ միւթէլաա խլէմէքտէ , հէլքիմ օլուր իսէ օլսուն , բէք չօգ հիսսէլէր չըգարաճաղը շիւբհէսիլ տիր : Մէսէլա , իւչ տէֆա տախի , Կարապետին , տէվլէթիննիգամընա մուղայիրէն հարլքէթտէ պուլունուպ քէնտույի թէհլէքէյէ սալմասը , տօսթլարը սայէսինտէ հէր տէֆասընտա գուրթուլմասը , տիւնեա զարընըն պիլ կիւն խլէ վէ պիր կիւն ֆէնայէ չաբուգ չաբուգ տէօնմէսի , իւմիտի վէ չալըշմայը երէն պրագմատըգճա ինսանըն օ գատար եաշայա պիլմէսի , վէ հէր եէրտէ , ապա միւլլէթ վէ մէզհէպ արանմագսըղըն էհլէ սէվապ վէ խայրիսահ ատէմէր էքսիք օլմամասը , վէ նիհայէթ օլգատար սէրան , ճէմլէրտէն սօնրա , եինէ մէզարէ կիտէճէկի սաաթլէրէ գատար , վաթանընը վէ ֆամիլեասընը ապա խաթըրընտան չըգարմամասը , ալ հիսսէլէր ալաճագ շէյլէրմիտիրլէր ինսանլէր իչին :

Եաղըգ քի , Կարապետ կիպի պիր զաթըն կիւնիւնտէ , մէթէպլէր եաթտըրմագ , բիւթիւպիւսանէլէր ալմագ , բիւթապլէր եազտըրմագ ուսուլի վէ ատէթի օլմատըղընտան , էօյլէ պիր զէսիլին ատէմին տէվլէթինտէն , անճագ աճընաճագ հալինտէն պաշգա հիչ պիր էսէրի գալմամըշտըր , վէ հալեա օնալէշ եիկիրմի սէնէտէն պէրու , նիչէ նիչէ պիւլիւք զաթլէրին , իսմ ու շէօհրէթլէրի , պիլու էսէր ունութուլուպ կիթմէքտէ տիր : Վ էէկէր միլլէթիմիլտէ մէթէպլէր իչին , կտակ (վասիյէթ) իթմէք ուսուլինէ բուհպանլարըմըգ թարաֆլէրինտէն սայ ու զայրէթ օլունմայուպ , իլա շիմտիքի կիպի իհմալիյէթէ տէվամ օլունուր իսէ , հէյ վահ , քիմպիլըր տահա նէ վագթէ գատար պիւլիւք վէ զէնկին զաթլէրիմիլտէն նամ ու շէօհրէթլէրի , էօմըլէրինին թէլլէրիյէ պէրապլէր քէսիլպ կիտէրէք , զալըմ վագթին բէրտէլլէրինին ալթընտա պիւթիւն պիւթիւն նապէտիտ օլաճագլար տըր . . . ինսա՛ֆ . . . իսա՛ֆ . . .

ԳԻՐԻՆԻ ՄԻՆԻՍԹԵՐ

(Ե. 9, 40 Իսաակեանի պատգամ)

Լէսսեմիյէ, գարըլար վէ խուսուսիյէ ինթիյար գատընլար չօգ սեօյլեմէ մէյի սեփերլէր, եա թապիի պիրս վէ տէ եախօտ ինսան, եարատըլալըտան պերու շիրազէյի շիրքէթի ինսանիյէնին իգթիզատընտան, էօյլէ ալըլըլարազ թապիի (բնական) կիպի պիր էսկի վէ պօղուլ մազ ատէտ օլմուլ տուր, ինքեար օլունա մազ : Ֆէգաթ, պիղլէր օլ խուսուսու թապիի տիր տէյու իթիգատ իտէրէք, չօճուլարըն լիսանլարընը անալարընտան էօյրէնմէսի լաղըմ կէլմէսինէ պիր գալի իսպաթ տա պու խասսէյի ատտ իտէպիլլերիզ :

Լէսսեմիյէ թապիաթըն իգթիգաւընձա, ինսանըն լայրգլը էօմրիւ ալթմըշ իլէ եէթմիշին արասընտա օլմագտէ տիր :

Իմտի, պուստան նէշէթ իտէր քի, ինսան էվլատը իչին, թապիաթըն էմրի, պիրինձի էվլատըլար, իքինձի թօրունլար, վէ իւլինձիւ էվլատընըն թօրունու կէօրէպիլմէք, էյի էօմր իլէ եաշանըլտըղը թագտիրտէ, ճայիզ տիր : Չիւնքի, պիր ինսանըն, հալ ու վագթի միւսատէ իյէտիկի սուրէթտէ, գրգ իսէ ծնպէշինտէն եի կիրմի պէշինէ, վէ էրքէք իսէ եիկիրմիսին տէն օթուղունա գատար, էվլէնմէսի թապիաթէ մուաֆըդ տըր . տիմէք տիր քի, պիր գրգ, մէսէլա եիկիրմի եաշընտա էվլէնտիկի սուրէթտէ, գրգ եաշընա գատար էվլատըլը սահիպի օլապիլիւլ, քէնտուսի գրգ եաշընտա օլտուգտա, թապիաթիյէ եիկիրմի եաշընտա պուլունան գրղընը էվլէնտիրէպիլլը, վէ քէնտուսի ալթմըշ եաշընտա օլանա գատար, գրղը տախի գրգ եաշընտա օլտուղունտան, աշասը կիպի եիկիրմի եաշընտա գրգ սահիպի օլուլ, օլ գրգ իսէ, անասընըն անասընա թօրուն սայըլտըղընտան, վէ օլ հէն կեամտէ էվլէնիպ չօճուլ թօղուրապիլտի կինտէն, թօղուրտուղու չօճուլ, քէնտուանասընըն անասըն նըն, ալթմըշ եաշընտա

քի անասընըն, գրղընըն թօրուն օլմուլ օլտուղու աշիքեար տըր : Իմտի պուստան նէշէթ իտէր քի, պիր գրգ իչին, թէքմիլ եաշայըպ էօլմէք իչին, իւլ ճինս չօճուլ կէօրմէկէ պօրձու կիպի տիր . պիրինձի, կէնձիքտէ անալըդ տըր քի, եաշընըն իգթիգաւընձա, ճիլմէլի վէ ալթէսէօյլէյիլէրիյէ, չօճուղու տիրէ չըգաւաճագ տըր, վէ քէնտու անասը տախի քէնտուսիտէն զիյատէ սեօյլէյէրէք, չօճուղու թէրպիյէ իտէճէք տիր, վէ ալթմըշ եաշընտա օլան պիլիլք անասը իսէ, հէփսինտէն զիյատէ չօգ սեօյլէմէյի սեփէրէք, վէ չօճուղու քէնտույէ պիր էյլէնձէ սայարագ, նիլէ ըիվալէթլէր նագլիլ իլէ, մէզհէպիլինին թալիմաթլէրին, վէ վաթան ղայըլէթլէրին էօյրէտէճէք տիր : Կէրչի պու հիսապ, պու գատար ֆամիլ եա հիլ պիր արատա օլմուլ տէյու, աշայիպ կէօրինէճէք իսէ տէ, պիղլէր պու հիսապըն թապիի օլտուղունու, վէ ճիմտի չօգ Լէրլէրտէ իճրա օլմամասը, ինսան թապիաթընըն պօղղունըլու սէպէպիլնտէն օլուլ, թապիաթէ մուղայիր օլտուղուն իլէրուտէ իսպաթ իտէճէկիմիլտէն պալագ, հալեա ճիմտի պու կիւն վէ պու սաաթ, հէման տինեանըն տէօրթ քէօշէսինտէ, վէ շհրիլիլին պէտ ախլագլարը վէ թապիաթէ վէ ինսանիյէթէ մուղայիր հարէթէթլէրի, գօլէրա կիպի եալըլմամըշ պուլունան, նիլէ չիթթի ֆամիլեալէրտէ, վէ խուսուսիյէ, Անաթօլուտա, նիլէ վէ նիլէ մահալլէրտէ, միւշահէտէ օլունապիլմէքտէ տիր : Աճէպա գաճըլտատէմ, պիր տէֆա Հայաստանը վէ թիւրքիստանը կէզմէյէ չըգտըգտա, նիլէ սալը սագալը պապալարը վէ թօրունլարը, սաֆտէրունի վէ ըահաթ գալպ իւլլրէ կէօրիւլ, վէ պիր քեասէտէն մուհապէթ իւլլրէ գրգ քիշինին սիւտ վէ բիլալ եէտիկին կէօրտիւքտէ, օլ հալի միւպարէքլէրինէ, տէրունի տիլտէն հասէտ պիրլէ աշլէր չէքմէզ : Հագըգաթէն չօգ վէ չօգ հատէտ օլունաճագ վէ միւպարէք պիր հալ տիր . ֆէգաթ :

Ը Իմտիյէ գատար սեօյլէտիլլէրիմիլտէն, պիր չօճուղուն էվլէլա լիսանընը վալիտէսինտէն էօյրէնմէսի լաղըմ կէլ

մէսի թապիւի օլտուղուն միգտարի քիֆա-
յէ անլաթտրգ գըյաս իտէրէք, կէնձ տէ-
լիգանլըլարա, վէ սիննի քէմայէ իրմիշ
ազգասէր վէ զաւակասէր բէտէրլէրէ, պիր
գաչ րէձալէրէ միւկաշէրէթ իտէրիզ :

Եթ' տէլիգանլըլար, տիւնեատէ,
մէձնուրիյէթ քէլիյէ իլմ ու սանաթ
էօյրէտիր, թապիւի տիր . հէր քէս քէն-
տույի գայըրմալը տըր, թապիւի տիր . վէ
քիշի հէր նէ խուսուստա օլուր իսէ օլ-
տուն, խուսուսիյէ իլմ ու մալլուամթ խու-
սուսունտա, ալմատըղը վէ պիլմէտիկի
լէզզէթէ արզու իտէմէզ, թապիւի տիր .

Իխթիյար էրքէքէր կէլիշէր կի-
տիյօրլար, տիւնեանըն ուսուլի կիւնալէ-
կիւն թէպտիլ օլմագտէ, վէ պու թէպ-
տիլթթ իսէ, անլէրէ ասլա հօշ կէօրիւն-
մէմէքտէ տիր, չիւնքի պիլմէզէր վէ ար-
թըզ պիլմէզէր վէ պիլմէտիքէրիտէ ա-
յրպանամալը. Իխթիյար գատընլար քէզա-
լըք, վէ էրքէքէրտէն զիյատէ, եէնի ու-
սուլէրի սէվմէզէր, րէտտ իտէրլէր,
չիւնքի եէնի եէթմէ պիզ ձահիլէր, ան-
լէրին էսկի պիլտիքէրինի վէ էօյրէթտիք-
լէրինի սէվմէյիպ րէտտ իյլէմէքտէյիզ,
չիւնքի տիւնեա տէյիշիլմէքտէ տիր, կէր-
չի հազգըմըզտա վարտըր, ֆէգաթ կէ-
րէք իխթիյար պապալարըն վէ կէրէք իխ-
թիյար անալարըն պիզտէն զիյատէ, քէնտի
հարաքէթլէրինտէ հազգըլըր վար տըր .
զիրա մէսէլի մէշուրտուր, մուհապալթ
լիքի պաշտան կէրէք տիր . պիզ անլէրի
պէյէնմիտիքէ, պիզլմ պէյէնտիկիմի-
զիտէ անլէրէ ճէպրէն պէյէնտիքմէկէ
չալըշմագ, պիր պիւյիւք ձահիլէք ալա-
մէթի տիր, հալ պու քի, ինքան տիւ-
նեատէ իքի տէֆա չօձուգ օլուր տէրլէր,
պիրիսի սահիհէն չօձուգըլըք, վէ տիկէ-
րի իսէ իխթիյարըլք տըր, նասըլ քի պիր
կէնձ ֆիտան մէյլէ վիլմէզ քէօյլէտէ
պիր իխթիյար աղաձըն մէյլէսի սէնէպէ
սէնէ էքսիլի, քէզալիք, իխթիյարլէրին
պաղը խուսուսլարտէ նասիհաթլէրինի
ձան ու տիլտէն թուլթուպ իթաաթ իթ-
մէկէ պօրձըլ իսէքտէ, թէձրիւպէսինի
քէնտուլէրի տախի կէօրմէմիշ օլտուղա-
լը խուսուսլար իչին տիլիլ տիր պու պօր-
ձուլմուզ, էանի տիմիք իսթէրիզ քի,

չէնտան, ազգասիրութիւն, վէ ուսում
նասիրութիւն նէ իտուկին կէօրմէմիշ վէ
լէզզէթինի ալմամըշ աթալարըմըզտան
էօյլէ շէյլէր կէօղէթմէք, վէ կէօրմէտի-
կիմիզ հալտէ կիւձէնմէք, մահզուն օլ-
մագ, հազգանիյէթ տէյիլ տիր, իլա
հազգսըզըզ տըր : Պուրաձըրտա նիյէ
թիմիզ գըզլարըն օգուլմուշ օլմասը, վէ
չօձուգլարընա թէմիզ լիսան էօյրէնմէսի-
նի պահս իյլէմէքտէն իպարէթ օլտու-
ղունտան, գըզլարիչին մէքթէպ լազըմ
տըր տէյու, իխթիյարլէրի միւրաձաաթ
իթմէք, վէ քէյֆիյէթի անլէրին րէյինէ
վէ զայրէթինէ թէսլիթ իթմէք, սաքին
հալատա եէլէնի աշմայա պէնգէր, գըզ-
լար տէլիգանլըլարա լազըմ տըր, վէ տէ-
լի գանլըլար տախի գըզլարա լազըմ օլուպ,
կէրէք գըզլար վէ կէրէք տէլիգանլըլար ի-
սէ, պիւթիւն միլէթէ լազըմ տըր, տի-
մէք տիր քի, պիզլէր քէնտուլիզի գայը-
րըպ, պաշըմըզըն չարէսին պիր էրլ, պիր
այ, պիր հէֆթէ, պիր կիւն, պիր սաաթ, վէ
պիր տագըգա էվլէլ, ձան իլէ, թէն իլէ,
հէր շէյտէն վէ հէր էլլէմիլէթտէն էվլէլ,
գըզլարըն օգուլմասընա, տիլիմիզի թէմիզ
էօյրէնմիսինէ, չալըշըպ, էօրուլուպ, զայ-
րէթ, հիմմէթ, վէ ֆէտաքէարըզ իյլէ-
մէլիլիզ, կիւն կէչտի կիւձէ օլտու, վէ պու
կիւձէ պագըմը գալաձագտըր, հայրֆաթ :

Իթալարըմըզ պիր տախի էվլէնէ-
ձէք տէյիլէր տիր, աթալարըմըզ պիզ-
լէր իլէ պէրապէր էաշալըպ, պունտան սօն-
րա միլէթիմիզին, սէֆիլ միլէթիմիզին
վէ պիլաղէ միլէթիմիզին, մուսիպէթէն-
կիզ, սէֆալէթամիզ հալին, կէօրէձէք
տէյիլէր տիր . միլէլի սայիրէ ինտինտէ,
իսթիլ ու բիւր հիձապ պուլունաձագ
տէյիլէր տիր . շիմտիյէ գաստար պագէն
միլէթիմիզին նիչէ գէլաթը սահիպ սէր-
վէթլէրինի ֆազը իւլ հալէ . . . տիւշ
տիւքլէրին կէօրտիւքլէրի միսիլիւ, պիւ-
թիւն միլէթիմիզին, հալթա . . . համալ-
լըղա, րէնձպէրլիյէ, վէ տահա նիչէ . . .
լիյէ . . . լիյէ տիւշիւպ, գանաաթ իտէ-
ձէքլէրին կէօղէրի իլէ կէօրէձէք տէյիլ-
լէրտիր :

Տէֆաթ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պիր զամբ էհլի շերին, Սրբազան Աթուղիկոսուն ալէյնուն թանգիմբերտէսի օրան շու աթիտէքի, Ճէվէր թարիխի վէ մէտէյէսի թարաֆըմըզա վասըլ օլարագ, թէշէքքիւրէն Միւնատիմիզէ վազ օլունմուշ տուր: Մալւամ տիր քի, պիր շէյին գանդիւնէն օլմուշ օլտուղուն պիւրիւրէն հիսապէ, թարիխ տէնիլը: Օսմանլը լիսանընճա, պէյլէ խուսուսլարուա րագամ իլէ թարիխ գօնուլմագ միւթէպէր թուլթուլայուպ, իլլա, զայէթ հիւնէր վէ կիւճիւք իլէ, հէր պիր թարիխճէ շերին եազըլարընտան, իւշ եօլ իլէ, գանդիւնէն իսթէրլէր իսէ, պի տիրէպիւրէք: Եսանի, պիրիւ ճիսի, թամ թարիխ քի, Օսմանլը եազըլարը իլէ եազըլմըզ պիր թարիխին. էն սօն սաթըրընը պիւթիւն եազըլէրինին. վէ իլէնճիսի, Ճէվէր թարիխի քի, էինէն սօն սաթըրըն եազընը յօգթալը եազըլէրինին, վէ իլէնճիւրի իսէ, միւսմէլ թարիխի քի, քէզալիք սօն սաթըրընը եազընը յօգթասըզ եազըլէրինին, րագամճա գաշար սայըյա դարըլըք իսէ թարընտուպ Ճէմ օլտուգտա, միւրատ օլու. իսն հիսապ, եախատ սայը մէյաանէ չըգմալը տըր: Վէ շու տախի մալւամ օլուն քի, պիղիմ էրմէնիճէ. միլտէ, հէր պիր եազըլմըզ պիրէր րագամա, մէսէլա, այը, պիրէ. բէն, իլէյէ. Ճէ, էիւզէ. ու, պիւնէ. դարըլըք օլտուղու կիպի, թիւրքէտէ տախի հէր պիր հարֆ պիրէր սայըյա դարըլըք տըր:

Շիմտի պու աթիտէքի թարիխ իլին Ճէվէր թարիխի տիր աէտիք. տիմէք տիր քի, սօն սաթըրըն եազըլմըզ յօգթալը հարֆ էրինի թարաաղըմըզտա, պագալմ 1859 սայըյա չըգա՞ր մը: Սօն սաթըր Օսմանլը եազըլը իլէ եազըլտըգտա, զի թանէն գթալը հարֆ պուլաճաղըզ. եանի, իլէ թանէն էէ հարֆիլէրի քի, զնար սայըյա 20 եաբար. իլէ թանէն թէ հարֆիլէրի քի, 400 էիւզէրէն 800 եաբար. պիր զատ հարֆը քի, 840 է դարըլըք տըր. պիր նուն հարֆը քի 30 տիմէք տիր. պիր գաֆ եազ.սը քի, 100 տիմէք տիր. պիր զէ հարֆը քի, 7 եաբար. պիր պէ հարֆը քի 2 տիմէք տիր, վէ պիրտէ ֆէ հարֆը քի, 30 րագամինա գարըլըք տըր: Իմտի պունլարըն քեաֆիէսի պիր էէրէ կէլիպ Ճէմ օլունտուգտա, թէմամ թարիխ 1859 չըգար. տիկէր իլէ եօլ եախատ ուսուլ իլին տախի, պու սիյագտէ անլամալըլըզ Վէ պիրտէ շունու տախի պիլմէք լաղըմ տըր քի. պիր թարիխին գանդիւն եօլտա եազըլմըզ օլտուղուն, օգույան ֆորգ խտիւպ աէ, զնա կէօրէ արաուըն իլին, էն սօն էանի, թարիխ սաթըլընտան էվլէլէի սաթըրտա, պիր ուսուլ իլէ. օլ իւշ իսմէրտէն, էանի, թամ, Ճէվէր, վէ միւսմէլ, հէր գանդիւն իսէ, եազըլարըլըպ եազըլմալը տըր: Կասըլ քի իշպու թարիխին Ճէվէր օլտուղուն անլամամագ իլին, սօն սաթըրտան էվլէլէի սաթըրտա, միւսմէլէր լուզէթի գօնուլմուշ զուպ, Ճէվէրի անլամալըմագտէ տիր:

ԹԱՐԻԽԻ ԺԵՎՃԻՐ

Համտիւլըյա էինէն եատ էթաի պիղի ֆէյզի Մէսիհ, Միլէթի իրմէնիյան պուլտու մէսէրրէթէ սէֆա, հազըլթի Բուհ էլ գուտս, Մատթէոս ալի գատէրէ, իլլէտի զամիլնէ մախտուս Բուհնտէն իհտա: Իսէվի սըրըրնա մագհա. իլէն օլ միլէթիմիզ, օիր նիշէ քիւթպի էսէրլէրի իլէ վէրտի ճիլա: Կիր էհլի քէրէմ, վարիսի սըրըր իսէվի,

Իլմիածին խիւլէֆա քիւրսիսինէ օլտու ոէզա: Պէյլէ պիր ասըֆը տէվրանը ֆէլէք շանը զգման, Շէհրէթի բաբի վէրի տիտէյի տէվրանէ զլյա: Սահիպի Իլի լէտիւն, վագըֆը մանի տիր օ քիւմ, Իտէմէզ խամէյի (գալէմ) կիւլյա (տիւլպազ) անը թէմտիհ էպէտա: Օլա թարիխի տէյու եազար միւսմէլէր Նութքի, Իմիւրիւն հազըլթի լաթթաֆ իտէ իզգէթէ պագա:

Պիր դաշ այտան պէրու թէֆէքքիւր ու թեսապուր իլլէմէքտէ պուլունտուղումուզ, Գումլաբու ճիւլարընտա, էվրօթա ուսուլինճէ պիր գըզլար մէթէպի քիւշատ իլլէմէք նիլէթինէ դարարկիր պուլունարագ, քէյֆիյէթ Սրբազան Պատրիարք Հայր հազըլթիլէրինէ տախի արգ ու պէյան պիրլէ, լաղըմ կէլէն զայրէթին իսթիտասընա թէշէպպիւս իլլէմէյի քէնտուլիղճէ պիր ազգային պօրճատտ իթտիկիմիզտէն, պունտան զն պէշ կիւն ագտէմ, պիր տէֆա կէօրիւշիւպ, վէ քէյֆիյէթի մէզպուրէ հազգընտա սէյլէշիւպ նիշէ վէ նիշէ զայրէթէնկիզ էլիաղէրտէն ոսնրա, հաթթա պիր ան էվլէլ պէյլէ պիր իճրասաթը մէմտուհէնին իճրասընա թէշէպպիւս օլունմագ իլլին, թասմիմաթը աճիզանէմիզ պուլունան մէքթէպին գանուլնամիսին կէօրիւպ, լաղըմ կէլէն թաստիգլէթէ հիւմմէթպ ույրուլմասը միւշարալէյ Սրբազան Հայր թարաֆընտան արգու օլունմուշ իտի:

Պու տէֆա 1859 հոկտեմբեր 30 ճիւմա կիւն Սրբազան Հայրա գանուլնամէյի մէզպուրէ թագտիմ օլունտուգտա, զաթը քիթապէթբերվէրլէրի պիլբէսէնտ, վէ հաթթամիլլէթիմիզէ տայիր վէ խայրէնճամպիր քէյֆիյէթ օլտուղունտան, Գէրագոյն Ժողովրտա հաղըր պուլունան Աղալէրէ տախի պիր տէֆա իպրազ պիրլէ, ճիւմէ թարաֆընտան շայանը թահսին պուլրուլմուշ, վէ թաստիգլէ հիւմմէթ օլունմուշ օլտուղունտան, շիմաիլ քի հալ, պու գատարճըք քէյֆիյէթի թէյիմիւնէն պէյան իտէրէք, եազընլարտա, գանուլնամիսինին նէշիւն, վէ կէլէճէք Միւնատիմիզտէ իսէ, քէյֆիյէթին թաֆսիլէն պահսինէ միւսարաաթ օլունմաճաղը հիւպաղ օլունտուր: